

Válasz Frühling Jánosnak

VISSZHANG - XLVI. évfolyam 21. szám, 2002. május 24.

Frühling János professzor válaszolt (Tisztelt Kálmán C. György Úr!, ÉS máj. 17.) az Akadémiáról megjelent írásomra (MTA - választások előtt, ÉS, máj. 3).

A professzor úr első megjegyzése arra vonatkozik, hogy "Magyarország legnagyobb természeti kincse az intellektuális (művészi és tudományos) színvonal és teljesítmény", ezt pedig az MTA tartja fenn, gondolja stb., s hogy ennek bizonyítéka volna a 4000-5000 külföldön alkotó egyetemi tanár. Ehhez négy megjegyzést. Először is, vegyük ki a művészetet ebből a fennkölt megfogalmazásból, mert Arany János óta vajmi csekély szerepet játszott az Akadémia a művészi "színvonal és teljesítmény" fenntartásában, hál' istennek. Egyébként pedig azért az egyetemek is tettek egyet-mást, az Akadémiának voltak jobb és rosszabb korszakai, egyáltalán nem igaz, hogy mindig is ő játszott volna valamiféle központi, összefogó szerepet. Másodszor: attól, hogy egy tudós külföldön munkálkodik, s ráadásul honfitársunk, nem föltétlenül olyan nagyszerű. Vannak közöttük is gyengébbek, akiknél sok magyarországi is jobb. Harmadszor: ha az Akadémia oly remekül működne, ez a 4000-5000 talán inkább itthon akarna munkálkodik. Negyedszer: még ha elismerném is, hogy az MTA "alapítása szimbolikus értékekkel bír hazánk történetében", mai működését miért ne bírálhatnám? Ez a következtetés egyáltalán nem logikus.

A második megjegyzés szerint nekem "egyes akadémikusokkal személyes vagy szakmai vitái"-m lehetnek, s ezért írtam a cikket. Nos, valóban elképzelhető volna, hogy telekszomszédom kuttyája kirágta a kerítést, s mivel az illető történetesen akadémikus, rittyentek egy írást az Akadémiáról; vagy hogy egy Ady-vers értelmezése kapcsán meggyűlik a bajom egy akadémikus kollégámmal, s ezért ragadok tollat. A professzor úr olyan szándékokat tulajdoníthat nekem, amilyeneket akar, ehhez nem tudok hozzászólni. Két megjegyzést mégis hadd tegyek. Egyrészt: szegény vagy dicsőség, de kevés akadémikust ismerek személyesen, valamennyiükkel szívélyes viszonyban vagyok, kettővel közülük kifejezetten jó (csaknem baráti) a kapcsolat. Másrészt: cikkem nem az elnökségre pályázók személyéről szólt - csakis annyiban, amennyiben minden választott tisztviselőnek illendő számot adnia mindenről, amiről az őt megválasztók kérdezik (ha egyáltalán megkérdezik - de ez már a másik probléma). Nem a személyek, hanem a szerkezet és a működés érdekelt.

A harmadik megjegyzést, amelyben valamiféle 1968-as "áldemokratikus" intézkedésekről, valamint Joschka Fischerről és Cohn-Benditről (nem "Kohn-Bendit"!) esik szó, egyszerűen nem tudom értelmezni. Ez csakis az én hibám lehet.

A negyedik megjegyzés szerint engem zavarna az akadémikusok külön térítése, holott a professzor úr szerint minden akadémikus megérdemli, hogy anyagi biztonságban éljen. Ugyan. Persze, szerintem is éljenek az akadémikusok anyagi biztonságban, sőt: mindenki éljen anyagi biztonságban. De ha a helyzet olyan, hogy fiatal kutatókat az intézetek nem tudnak felvenni, a könyvtárak folyóiratokat kénytelenek lemondani, akkor régi és soha felül nem vizsgált érdemek alapján, az egyéni anyagi helyzettől függetlenül talán nem elsősorban az akadémikusokat kellene támogatnia az Akadémiának.

Végül a professzor úr ötödik megjegyzése szerint "rendelkezésére állnak [ti. nekem] azok a fórumok, melyeken problémáit, javaslatait, felszólamlásait az akadémiai testületek elé vigye". Ja. Mondjon egyet. A gondom éppen az, hogy soha, semmilyen közgyűlésen nem vitatják meg azokat a kérdéseket, amelyeknek egy csekélyke részét írásomban megfogalmaztam. A professzor úrnak az a kérdése pedig, hogy "Miért, milyen jogon jeleníti meg ön [ti. én] bírálatát ezen fórumok megkerülésével...", igen rossz emlékeket idéz. Először is: a közpénzekből gazdálkodó szervezet működése igenis közügy. Másodszor: miért ne volna joga bármelyik állampolgárnak nyilvánosan vitatni bármit? Harmadszor: ha történetesen nem volnék tagja a köztestületnek, akkor megírhattam volna mindezt, így azonban ne volna erre jogom?

Kálmán C. György

irodalomtörténész